

Tværgående projekt: helhedsorienteret indsats for udsatte familier

Indhold

- Sammenfatning
- Baggrund
- Datagrundlag
- Nuværende indsats til udsatte familier
- Fremover

Sammenfatning

I det følgende præsenteres status for projekt om helhedsorienteret indsats for udsatte familier. Fokus har dels været at tilvejebringe troværdigt datagrundlag med det formål at identificere udsatte familier i Viborg Kommune og omfanget heraf, samt at anslå besparelspotentiale. Dels har projektet klarlagt vores nuværende interne arbejdsgange i tilknytning til udsatte familier. I december 2016 udarbejdes forslag til nye mere effektive arbejdsgange, som efterfølgende afprøves på et afgrænset antal udsatte familier. Konkret afholdes tværprofessionelle møder på tværs af Beskæftigelse, Socialafdelingen og Familieafdelingen om udvalgte udsatte familier, der modtager indsatser fra de tre afdelinger. Erfaringerne herfra danner grundlag for præcisering af besparelspotentialet og anbefaling om eventuel udbredelse og ændret organisering til understøttelse af den helhedsorienterede indsats.

Baggrund

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog på sit møde 20. januar 2016 (sag nr. 2) at tværgående effektiviseringsmuligheder indtænkes i budgetprocessen for 2017-2020 med det formål at realisere effektiviseringsgevinster fra 2018 og frem. Efterfølgende godkendte Økonomi- og Erhvervsudvalget på sit møde 24. august 2016 (sag nr. 8) kommissorier for tre analyser af tværgående effektiviseringsprojekter, herunder denne analyse af Viborg Kommunes indsats for udsatte familier.

Data fra andre kommuner indikerer, at udsatte familier ofte er i kontakt med mange afdelinger i kommunerne og modtager en række ydelser. En helhedsorienteret og koordineret indsats med udgangspunkt i en forebyggende og rehabiliterende tilgang til disse familier vurderes derfor at medvirke til:

- at udsatte familier oplever højere grad af tilknytning til arbejdsmarkedet, uddannelse, skole og fritidsaktiviteter
- at udsatte familier i højere grad bliver selvforsørgende, som følge af tættere tilknytning til arbejdsmarkedet
- reducerede udgifter til ydelser til udsatte familier (i form af forsørgelse, foranstaltninger, sundhedsudgifter mm.)
- bedre ressourceudnyttelse i den kommunale sagsbehandling

Datagrundlag

Afdækning af omfanget af udsatte familier i Viborg Kommune er vægtet højt i projektet, da et solidt og sikkert datagrundlag er afgørende for en vurdering af, hvorvidt det er relevant med yderligere koordineret helhedsorienteret indsats for udsatte familier.

Som udgangspunkt for afdækningsfasen afvendes følgende kriterier for udsatte familier:

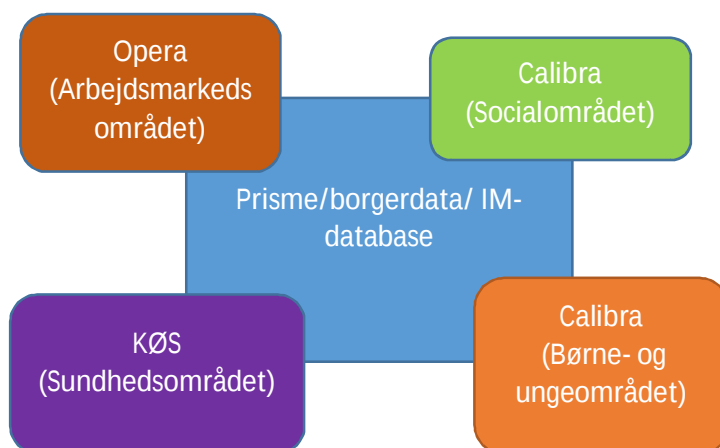
- familier med børn under 18 år på adressen
- familier, hvor en eller begge voksne modtager offentlig forsørgelse
- familier, som modtager to eller flere ydelser fra forskellige afdelinger, eller
- familier, som modtager ydelser med meget store omkostninger knyttet til

Denne definition er på linje med definitionen i et projekt om helhedsorienteret indsats til udsatte familier igangsat af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.

Afdækningen gør i første omgang brug af den kvantitative metode ved anvendelse af "desk study". Et samlet overblik over udsatte familier i Viborg Kommune tilvejebringes i Viborg Kommunes ledelsesinformationssystem (Viborg BI). Ledelsesinformationssystemet sammenkæder data fra kommunens fagsystemer, hvoraf en del allerede findes i Viborg BI og andre tilføjes manuelt ved indlæsning af filer. Den

primære datakilde i Viborg BI er økonomisystemer Prisme, hvor hovedparten af udgifterne er registreret på cpr.nummer (registrantniveau). Informationerne fra Prisme sammenkædes med øvrige relevante data, blandt andet udgifter på børne- og familieområdet og arbejdsmarkedsdata vedrørende borgere på offentlig forsørgelse. Dette sker for at sikre opmærksomhed på flere typer familier. På sigt er ambitionen at inddrage sundhedsudgifter i overblikket.

Metoden, som afdækningsfasen baseres på er skitseret i følgende figur:

Med overblikket er det muligt:

- at identificere familier i målgruppen
- at identificere mønstre og fællestræk ved familierne
- at vurdere det økonomiske besparelespotential ved eventuel anden arbejdsgang i forbindelse med udsatte familier
- at vurdere det økonomiske besparelespotential ved eventuelle ændrede foranstaltninger og indsatser
- at sammenligne situationen for familierne før og efter en eventuel ny arbejdsgang

På baggrund af overblikket over udsatte familier i Viborg Kommune var udgangspunktet for den anslåede økonomisk gevinst ved iværksættelse af nye arbejdsgange og ændrede foranstaltninger og indsatser således:

- afdækningen har identificeret adresser med udsatte familier jf. ovenstående definition
- på baggrund af de 25 adresser med de største udgifter er de samlede udgifter til disse 25 adresser og dermed udsatte familier opgjort til 35.700.000 kr. i 2015 kr.
- besparelespotential ved nye arbejdsgange vedrørende disse familier vurderes at være 10 % og dermed udgøre 3,57 mio. kr.
- potential knytter sig dels til mere effektive interne arbejdsgange, dels til ændringer i de indsatser og ydelser familierne modtager

Besparelespotential som følge af mere helhedsorienteret indsats til udsatte familier er dog vanskeligt at opgøre. For det første er der sammenfald med andre igangsatte indsatser og analyser, for eksempel flygtninge- og integrationsområdet, som forventes også at omfatte udsatte familier, og indsatserne som følge af tværgående indsats til ledige unge. Dermed bliver effekten af eventuelle helhedsorienterede indsatser til udsatte familier vanskelig at isolere. For det andet var udgangspunktet for opgørelsen af besparelespotential de 25 familier, der modtog de dyreste indsatser. Efterfølgende har analysen vist, at det er mere relevant at fokusere på familier, hvor en ændret indsat vurderes at have størst effekt i form af tættere tilknytning til arbejdsmarked. Som følge heraf er udgangspunktet for opgørelsen af

besparelspotentialt på 10 % svarende til 3,6 mio. kr. ændret. Erfaringerne fra prøvehandlingerne vil ligeledes danne grundlag for en præcisering af besparelspotentialt.

Realiseringen af besparelspotentialt forudsætter:

- investering i implementering af eventuelle nye indsatser
- eventuel investering i øgede indsatser for de involverede familier på kort sigt for at kunne høste effekterne på lang sigt, fx i form af øget støtte i eget hjem for at ruste familien til at varetage uddannelse eller beskæftigelse

Nuværende indsats til udsatte familier

På baggrund af to work shops med relevante medarbejdere er udarbejdet et overordnet overblik over Viborg Kommunes interne arbejdsgange i tilknytning til udsatte familier. Børn & Unges LEAN-kordinator har bistået i denne del af projektet. Arbejdsgangene fremgår af nedenstående illustration:

Fokus: At kunne klare et job på almindelige vilkår (mål; Stabilitet)

BESKÆFTIGELSESAFDELINGEN

I Rehabmøder er følgende deltagere; Læge, beskæftigelse, social afd., sundhedsafd., ad hoc Familieafd., ad hoc UU, faste rådgiver, borgeren selv. Der gives faglige input til en handleplan på 1-5 år, som borgeren og rådgiveren efterfølgende træffer en afgørelse om.

Visitation Sundhed i Job og Velfærd: Børn med handicap har ret til boligændringer, bil og hjælpemidler som bevilges derfra.

Eksterne samarbejdspartnere kan også være leverandører. Der kan også komme behandlingsplan derfra eller handleplaner.

Analysen af de nuværende arbejdsgange bekræfter, at mange afdelinger og medarbejdere er involverede i indsatserne til udsatte familier. Derudover findes dokumentation vedrørende familierne i alle involverede afdelinger.

Fremover

Som følge af analysen af de nuværende arbejdsgange er der afholdt to work shops for relevante medarbejdere i december 2016. Børn & Unges LEAN-kordinator bistår i denne del. Formålet er at identificere effektiviseringsmuligheder i vores interne arbejdsgange og udvikle nye. Andre kommuner har afprøvet modeller med:

- case manager tilknyttes familien med det formål at skabe overblik og sammenhæng i familiens samlede, allerede igangsatte støtte- og behandlingstilbud
- tværfaglige teams/task force med de fagprofessionelle aktører familien er i kontakt med og som har betydningsfuld rolle for familien. Teamet samles og har til formål at sikre koordination af de indsatser, der allerede er iværksat
- en samlet, fælles familieplan, som indeholder alle lovhjemlede handleplaner og udredninger og giver overblik over alle indsatser, familien modtager

Inspiration herfra forventes at indgå i udviklingen af nye interne arbejdsgange for Viborg Kommune.

Konklusionen på de to work shops blev af afprøve følgende:

Tværfaglige møder

Formål	- koordinere indsatsen til familien - skabe en fælles afklaring af behovet - videndeling om vores indsatser til familien - dele eventuelle speciallæge erklæringer - opstille konkrete mål og aftaler, som understøtter familiens udvikling mod blandt andet tilknytning til arbejdsmarkedet, uddannelse, skolefremmøde og deltagelse i fritidsaktiviteter og hvor familien samtidig understøttes i at være en familie
Deltagere	- myndighedspersoner tilknyttet den konkrete familie
Hvornår	- tværfaglige møder afholdes når en myndighedsperson bliver opmærksom på, at familien modtager indsatser fra flere afdelinger -
Mødeform	- følger fast dagsorden - rådgiver fra Familieafdelingen er mødeleder - alle mødedeltagere bidrager aktivt

I januar 2017 igangsættes prøvehandlinger, hvor de nye arbejdsgange afprøves på et mindre antal familier. Konkret udvælges tre familier, som på baggrund af samtykke hertil indgår i projektet. Herefter afholdes tværfaglige møder jf. ovenstående.

Erfaringerne fra prøvehandlingerne danner grundlag for yderligere tilpasning af de nye arbejdsgange. Dels følges udviklingen i hvilke ydelser familien modtager, dels følges effekterne for de interne arbejdsgange i forbindelse med familierne.

Orientering og inddragelse af berørte MED-udvalg indarbejdes i processen og vurderes at være særlig relevant efter prøvehandlingerne. Erfaringerne fra prøvehandlingerne vil ligeledes danne grundlag for en præcisering af besparelspotentialer ved ændrede foranstaltninger og indsatser til familierne samt udbredelse af nye og mere effektive arbejdsgange.